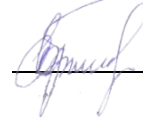

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Факультет соціальної та психологічної освіти
Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

В. о. завідувача кафедри
соціальних і правових дисциплін

Анатолій БЕРЖАНІР
«8» серпня 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ГП 1.1.03 ФІЛОСОФІЯ

Галузь знань: **23 Соціальна робота**

Спеціальність: **232 Соціальне забезпечення**

Освітньо-професійна програма: **«Соціальне забезпечення»**

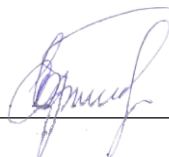
Умань – 2022

Робоча програма з навчальної дисципліни «Філософія» для здобувачів вищої освіти спеціальності 232 Соціальне забезпечення.

Розробник: Фицик Ігор Дмитрович, доцент кафедри філософії та суспільних дисциплін кандидат наук.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри соціальних і правових дисциплін
Протокол № 1 від «8» серпня 2022 року

В.о. завідувача кафедри

(Бержанір А.Л.)

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні науково-методичної комісії факультету соціальної та психологічної освіти.
Протокол № 1 від «9» серпня 2022 року

Голова науково-методичної комісії
факультету соціальної та психологічної освіти

(Бондаренко Г.В.)

Пролонговано:

на 20__/20__ н. р. _____ (_____) «__» 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н. р. _____ (_____) «__» 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н. р. _____ (_____) «__» 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н. р. _____ (_____) «__» 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

1.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни (обов'язкова чи вибіркова)	Обов'язкова	Обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	українська
Загальний обсяг у кредитах ЄКТС / годинах	4/120	4/120
Курс	3	3
Семестр	6	6
Кількість змістових модулів із розподілом:	4	4
Обсяг кредитів	4	4
Обсяг годин, у тому числі:	120	120
Аудиторні:	60	8
Лекційні	30	4
Семінарські / Практичні	30	4
Лабораторні		
Самостійна робота	30	56
Індивідуальні завдання	30	56
Форма семестрового контролю	екзамен	екзамен

2.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: ознайомити студентів з історією філософії, філософською антропологією, філософією релігії, гносеологією, соціальною філософією. Програма спрямована на отримання студентами знання, необхідного для обґрунтування власних світоглядних засад. Також показуються способи розв'язків філософських проблем в залежності від часу і світоглядної позиції особистості, ознайомити з філософськими ідеями та показати їх місце в духовній культурі суспільства, розвинути здатність оцінювати факти, події, явища з позиції філософського знання, сприяти виробленню власної світоглядної позиції для самовдосконалення.

Курс «Філософія» дає можливість студентам отримати необхідні системи знань сучасного рівня розвитку світової філософії та оволодіти вмінням застосовувати філософські знання в безпосередній науковій і практичній діяльності.

До програми курсу додається перелік наукової й навчальної літератури. Опрацювання цих джерел є обов'язковим при підготовці до семінарських занять.

Завдання: сформувати у студентів теоретичні знання з філософії; розкрити суть основних понять курсу; виробити навички та вміння застосовувати теоретичні знання, набуті протягом навчання, у повсякденному житті і науковій діяльності.

У результаті вивчення даної навчальної дисципліни здобувач повинен здобути такі компетентності:

Інтегральна компетентність – здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної діяльності соціального забезпечення або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

У процесі вивчення дисципліни студенти повинні оволодіти такими компетентностями:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов’язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 13. Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК 14. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК 16. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Розвинути базові soft skills: креативність, робота в команді, емоційний інтелект, взаємодія з людьми, тайм-менеджмент, саморозвиток, критичне та екологічне мислення.

3. Результати навчання за дисципліною **Програмні результати навчання:**

ПРН 2. Ідентифікувати причинно-наслідкові зв’язки розвитку суспільства та прояви соціально-економічних проблем у різних категорій населення.

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль I. Світогляд і філософія. Основні етапи і напрямки розвитку філософії.

Тема 1. Філософія, її походження, проблематика та функції.

Походження терміна „філософія”. Світогляд і філософія. Особливості історичного виникнення філософії. Предмет філософії. Співвідношення філософії, науки, релігії та мистецтва. Філософські проблеми та дисципліни. Функції філософського знання.

Тема 2. Філософія Стародавнього Сходу.

Особливості східного та західного типів філософствування. Філософські школи Стародавньої Індії (веданта, міманса, вайшешика, санх'я, ньяя, йога, буддизм, джайнізм і чарвака-локаята). Давньокитайська філософія (Конфуцій, Лао-цзи).

Тема 3. Філософія Давньої Греції.

Поняття античної філософії. Етапи її розвитку та загальні особливості. Мілетська школа (Фалес, Анаксимандр, Анаксимен). Геракліт Ефейський. Елейська школа (Ксенофан, Парменід, Зенон, Мелісе). Емпедокл і Анаксагор. Атомістична школа. Піфагорейці. Протагор і софісти. Сократ, Платон, Арістотель. Стоїцизм. Скептицизм. Неоплатонізм.

Тема 4. Середньовічна філософія.

Витоки християнської філософії. Патристика. Августин Блаженний. Схоластика. Тома Аквінський. Реалізм і номіналізм. Арабська філософія (аль-Кінді, аль-Фарабі, Ібн-Сіна, аль-Газалі, Ібн-Рушд). Мойсей Маймонід.

Тема 5. Філософія Нового часу.

Духовні процеси у Європі Нового часу та особливості розвитку філософії. Філософія Ф.Бекона і Р.Декарта. Матеріалізм Т. Гоббса. Поняття субстанції в філософії Б. Спінози.

Тема 6. Німецька класична філософія.

Специфіка і місце німецької класичної філософії в історії філософської думки. Іммануїл Кант – творець німецької класичної філософії. Абсолютний ідеалізм Г.В.Ф. Гегеля.

Змістовий модуль II. Сучасна філософія. Гносеологія.

Тема 1. Історико-філософський процес у Європі XIX ст..

А. Шопенгауер як фундатор філософії життя. Світ як воля і уявлення. Екзистенціалізм С. К'єркегора. Переоцінка цінностей, нігілізм, воля до влади у творчості Ф. Ніцше.

Тема 2. Сучасна світова філософія.

Передумови становлення марксизму та його філософії. Проблема відчуження людини, її пригноблення і свободи, ідея самозвільнення індивідів. Соціально-практична орієнтація марксистської філософії. Ленінська версія марксизму. Екзистенціалізм Ж.-П. Сартра і А. Камю. Психологія З. Фрейда. Психологія Е. Фрома.

Тема 3. Проблема пізнання у філософії.

Поняття пізнання та його види. Гностицизм і агностицизм. Рівні і форми пізнання. Проблема істини в пізнанні. Істина та якісні характеристики знання.

Тема 4. Філософія України.

Історичні умови формування філософської мудрості Київської Русі. Релігійні та філософські ідеї України XIV-XVII ст. Філософська думка України у XVIII-XIX ст. Академічна філософія України XIX ст. Новітня філософія України: проблеми та ідеї.

Тема 5. Соціальна філософія.

Філософський аналіз суспільства. Людина як суб'єкт історичного процесу. Особистість в історії. Філософське осмислення глобальних проблем людства.

Змістовий модуль III. Сутність та соціальна природа релігії

Тема 1. Філософські і соціальні проблеми дослідження релігії. Соціальна суть релігії.

Форми функціонування релігієзнавства: світська й конфесійна (богослов'я). Предмет, об'єкт, принципи, методи релігієзнавства як науки. Структура, мета і завдання курсу.

Концепції походження релігії. Характеристика релігійної свідомості, релігійної діяльності, релігійних організацій як структурних компонентів релігії. Суспільні функції релігії. Авторитарна та гуманістична тенденції в релігіях. Класифікація релігій. Релігійний і науковий світогляди.

Тема 2. Аналіз світових релігій. Будизм. Християнство. Іслам.

Соціально-економічні, психологічні, ідеологічні передумови виникнення християнства. Історія становлення християнства як світової релігії. Вселенські собори - етапи формування основних догматів християнства. Поділи християнської церкви.

Біблія - священна книга християн. Структура, мова, переклади Біблії, Біблія в Україні. Засади християнської моралі. Християнська концепція гріховності та спасіння.

Сучасний стан православ'я у світі. Автокефальні церкви Вселенського православ'я. Особливості православного віровчення і культу. Українське християнство: особливості, віхи історії. УПЦ, УАПЦ, УПЦ КП. Міжконфесійне протистояння. Проблема утворення в Україні єдиної помісної православної церкви.

Католицькі напрями. Особливості віровчення, культової обрядовості, організаційної структури, соціальної доктрини РКЦ. Постать папи римського. Модернізм сучасного католицизму. РКЦ в Україні.

Причини виникнення УГКЦ. Берестейська церковна унія. Історія греко-католицької церкви, сучасний стан. Характерні ознаки віровчення й культу.

Причини виникнення протестантизму. Постать М.Лютера. Характеристика постулатів протестантизму. Ранні та пізні протестантські

течії. Баптизм, адвентизм, п'ятидесятництво, єговізм. Сучасний протестантизм в Україні.

Екуменізм та його роль у контексті сучасних міжрелігійних відносин.

Історія становлення буддизму. Сіддхартха Гаутама як його засновник. Благородні істини буддизму, концепція спасіння, вісімковий шлях до нірвани. Морально-етичні принципи буддизму, культова практика, священні тексти. Основні течії буддизму, його поширення у світі. Походження ісламу. Мекканський і мединський періоди становлення релігії. Пророча діяльність Мухаммеда. Коран і Сунна. Принципи мусульманської віри, культові особливості. Морально-етичні норми. Мусульманське право. Течії ісламу. Сучасна соціально-політична доктрина ісламу. Іслам в Україні: історія і сучасний стан.

Змістовий модуль IV. Логіка. Етика, естетика.

Тема 1. Історична генеза та концептуальні основи науки логіки.

Теоретичні та практичні засади формування критичного мислення

Роль сприймання у баченні представників «Вайшешики». Апорії Зенона: смисл та резонанс в історії науки. Арістотель, Ф. Бекон, І. Кант: компаративність логічних концепцій. Сутність і структура процесу мислення. Зв'язок мислення і мови. Логічні форми мислення (поняття, судження, умовивід). Поняття формалізації. Істинність і формальна правильність міркувань. Зв'язок логіки і мови. Мовні еквіваленти вираження основних форм міркування. Семіотична концепція мови. Мова як знакове і структурне опосередкування між людиною і буттям. Специфічність та загальнолюдський характер логічних законів. Ідеал наукового мислення: генеза концепції.

Можливості ясного висловлювання думки (на основі поглядів Г. Фреге, Б. Расела, Л. Вітгенштайна). Методи встановлення причинних зв'язків іменами (Аналогія, строга аналогія, нестрога аналогія). Умови підвищення ймовірності висновків за аналогією.

Ентимема та правила перетворення. Розділові умовиводи. Умовні умовиводи. Взаємозв'язок індукції та дедукції в процесі міркування.

Тема 2. Особливості функціонування моралі у суспільстві. Естетична діяльність як предмет філософської рефлексії.

Моральні виміри особистості і суспільства. Найважливіші моральні та етичні вчення. Загальні моральні поняття. Моральний досвід. Етика ділового спілкування.

Естетика - теорія естетичної діяльності. Системність естетичних знань. Естетика - наука про естетичне багатство дійсності та мистецтва. Поліфункціональність мистецтва Ціннісний та інтерпретаційний аналіз в художньому спілкуванні.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		Л	П	лаб.	інд.	с. р.		л	П	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль I. Світогляд і філософія. Основні етапи і напрями розвитку філософії												
Тема 1. Філософія, її походження, проблематика та функції	6	2	2			2	4	2				2
Тема 2. Філософія Стародавнього Сходу	6	2	2			2	4					4
Тема 3. Філософія Давньої Греції	6	2	2			2	4	2				2
Тема 4. Середньовічна філософія.	6	2	2			2	4					4
Тема 5. Філософія Нового часу	6	2	2			2	4					4
Тема 6. Німецька класична філософія	6	2	2			2	4					4
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	36	12	12			12	24	4				20
Змістовий модуль II. Сучасна світова філософія. Гносеологія												
Тема 1. Історико-філософський процес у Європі XIX ст.	6	2	2			2	6		2			4
Тема 2. Сучасна світова філософія	6	2	2			2	6		2			4
Тема 3. Проблема пізнання у філософії	6	2	2			2	4					4
Тема 4. Філософія України	6	2	2			2	4					4
Тема 5. Людина, її буття як предмет філософського осмислення	6	2	2			2	4					4
Тема 6. Соціальна філософія												
<i>Разом за змістовим модулем 3</i>	30	10	10			10	24		4			20
Змістовий модуль III. Сутність та соціальна природа релігії												
Тема 1. Філософські і соціальні проблеми дослідження релігії. Соціальна суть релігії.	6	2	2			2	4					4
Тема 2. Християнство, Будизм. Іслам та інші	6	2	2			2	4					4

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		Л	П	лаб.	інд.	с. р.		л	П	лаб.	інд.	с. р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
світові релігії													
<i>Разом за змістовим модулем 4</i>	12	4	4			4	8					8	
<i>Змістовий модуль IV. Логіка. Етика та естетика</i>													
Тема 1. Історична генеза та концептуальні основи науки логіки. Теоретичні та практичні засади формування критичного мислення	6	2	2			2							4
Тема 2. Етика та естетика. Особливості функціонування моралі у суспільстві. Естетична діяльність як предмет філософської рефлексії.	6	2	2			2							4
<i>Разом за змістовим модулем 4</i>	12	4	4			4	8						8
Усього годин	90	30	30	0		30	64						56
Модуль 2													
ІНДЗ			-	-	30	-			-	-		56	
Усього годин	120	30	30		30	30	120	4	4			56	56

6. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин	
		денна форма	заочна форма
1.	Філософія, її походження, проблематика та функції	2	
2.	Філософія Стародавнього Сходу	2	
3.	Філософія Давньої Греції	2	
4.	Середньовічна філософія.	2	
5.	Філософія Нового часу	2	
6.	Німецька класична філософія	2	2
7.	Історико-філософський процес у Європі XIX ст.	2	2
8.	Сучасна світова філософія	2	2
9.	Проблема пізнання у філософії	2	
10.	Людина, її буття як предмет філософського осмислення	2	
11.	Філософія України		
12.	Соціальна філософія	2	
13.	Філософські і соціальні проблеми дослідження релігії. Соціальна суть релігії	2	
14.	Аналіз світових релігій. Будизм. Християнство. Іслам	2	
15.	Історична генеза та концептуальні основи науки логіки. Теоретичні та практичні засади формування критичного мислення	2	

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин	
		денна форма	заочна форма
1.	Філософія, її походження, проблематика та функції	2	2
2.	Філософія Стародавнього Сходу	2	4
3.	Філософія Давньої Греції	2	2
4.	Середньовічна філософія.	2	4
5.	Філософія Нового часу	2	4
6.	Німецька класична філософія	2	4
7.	Історико-філософський процес у Європі XIX ст.	2	4
8.	Сучасна світова філософія	2	4
9.	Проблема пізнання у філософії	2	4
10.	Філософія України	2	4
11.	Соціальна філософія	2	4
12.	Особливості функціонування моралі у суспільстві. Естетична діяльність як предмет філософської рефлексії.	2	4
13.	Філософські і соціальні проблеми дослідження релігії. Соціальна суть релігії.	2	4
14.	Аналіз світових релігій. Будизм. Християнство. Іслам	2	4
15.	Історична генеза та концептуальні основи науки логіки. Теоретичні та практичні засади формування критичного мислення	2	4

8. Індивідуальні завдання

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) є видом позааудиторної індивідуальної роботи студента навчально-дослідницького характеру.

Мета ІНДЗ. Самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, поглиблення, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань студента з навчального курсу та розвиток навичок самостійної роботи.

Зміст ІНДЗ. ІНДЗ – це завершена теоретична або практична робота в межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь і навичок, отриманих у процесі лекційних, семінарських, практичних та лабораторних занять, охоплює декілька тем або зміст навчального курсу в цілому.

Структура, порядок подання та захист ІНДЗ

1. Есе подається у електронному вигляді з титульною сторінкою стандартного зразка (обсяг есе – 1,5 тис. слів)

2. ІНДЗ подається викладачу, який веде семінари з даної дисципліни не пізніше ніж за два тижні до останнього семінарського заняття.

3. Оцінка з ІНДЗ виставляється на заключному занятті з курсу на основі попереднього ознайомлення викладача зі змістом есе.

4. Оцінка за ІНДЗ є обов'язковим компонентом іспитової оцінки і враховується при виведенні підсумкової оцінки з навчального курсу. Питома вага ІНДЗ у загальній оцінці з дисципліни може становити до 25% балів.

Теми для есе з курсу «Філософія»

1. Охарактеризуйте найважливіші особливості міфологічного, релігійного та буденного світоглядів, їх відмінності від філософського світогляду.

2. Розкрийте зміст основних функцій філософії.

3. Порівняйте основні характеристики цивілізацій східного та західного типів.

4. Охарактеризуйте основні ідеї та ідейні здобутки провідних філософських шкіл Стародавньої Індії.

5. Охарактеризуйте найважливіші особливості філософії Геракліта Ефеського.

6. Поясніть негативні та позитивні сторони діяльності давньогрецьких софістів.

7. Розкрийте зміст та значення основних ідей Платона.

8. Поясніть значення провідних ідей філософії Арістотеля.

9. Розкрийте і поясніть основні відмінності у світогляді античності і європейського Середньовіччя.
10. Окресліть історичний зміст концепції „подвійної істини”.
11. Розкрийте особливості та оригінальність роздумів Б. Паскаля про людину.
12. Які принципові зміни в науковій і філософській картині світу відбулися в Новий час?
13. У чому полягає відмінність між розсудком та розумом у філософії І. Канта?
14. Окресліть основні особливості філософської позиції Л. Фейєрбаха.
15. Порівняйте філософські позиції А. Шопенгауера та С. К’єркегора.
16. Охарактеризуйте основні ідеї філософії Ф. Ніцше.
17. Охарактеризуйте теоретичні засади філософії марксизму.
18. Поясніть особливості соціальної доктрини марксизму.
19. Охарактеризуйте вихідні ідеї екзистенціалізму.
20. Порівняйте провідні ідеї фрейдизму та неофрейдизму.
21. Охарактеризуйте особливості, об’єкт, форми, переваги та недоліки раціонально-логічного мислення.
22. Які ви знаєте рівні та форми пізнання?
23. Розкрийте взаємозв’язок земного й потойбічного життя в інтерпретації християнства.
24. Проаналізуйте філософське обґрунтування існування Бога.
25. Охарактеризуйте доктрину ненасильства М. Ганді.
26. Розкрийте особливості ненасильства в християнстві.
27. Міфологія і філософія як форми знання: єдність і відмінність.
28. Роль філософії в індивідуальному розвитку людини.
29. Філософія як спосіб життя.
30. Даосизм і конфуціанство як лінії розвитку філософії і культури Китаю.
31. Філософська спадщина Індії і сучасність.
32. Антична філософія і західноєвропейська культура: пошук ідентичності.
33. Сократ: проблема людини та діалогічної природи філософського знання.
34. Здобутки філософських шкіл пізньої античної філософії.
35. Віра і знання: проблема розмежування.

36. Схоластика і містика як провідні напрями середньовічної філософії: тотожне та відмінне.
37. Провідні ідеї містики та їх роль у людському самоусвідомленні.
38. Принципи універсального сумніву Р. Декарта і сучасна наука.
39. Антропология та філософія духу Б. Спінози.
40. Вчення Б. Паскаля про людину та її місце в світі.
41. Проблема моралі у філософії І. Канта.
42. Антропологічні та соціальні ідеї Г. Гегеля.
43. Песимістична етика А. Шопенгауера та її сучасна оцінка.
44. С. К'єркегор як попередник екзистенціалізму.
45. Концепція переоцінки цінностей у філософії Ф. Ніцше.
46. Марксистсько-ленінська філософія: міф чи реальність?
47. З. Фрейд: теоретичні та світоглядні аспекти вчення.
48. Проблема людини в екзистенціальній філософії.
49. Проблема насильства в психоаналізі Е. Фрома.
50. Істина, правда, омана в пізнанні та практичному житті.
51. Напівправа: її природа та соціальні функції.
52. Інтуїція у процесі пізнання та творчості.
53. Масова свідомість: закономірності та деформації. Феномен натовпу.
54. Філософські форми усвідомлення Бога: теїзм, деїзм, пантеїзм.
55. Духовна сутність релігії.
56. Проблема ненасильства в релігії.
57. Суперечності сучасного світу і моделювання майбутнього.
58. Глобальні проблеми сучасності та шляхи їх розв'язання.
59. Криза світової цивілізації на рубежі ХХ-ХХІ ст.: можливі варіанти виходу.

Студенти можуть запропонувати свою тему роботи, попередньо узгодивши її з викладачем.

9. Методи навчання

Лекції з використанням сучасних інформаційних технологій; семінарські заняття з використанням інтерактивних методів у процесі обговорення; виконання творчих завдань в ході підготовки ІНДЗ.

Методичне забезпечення: опорні конспекти лекцій; інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни (ІКНМЗД); нормативні документи; підручники.

10. Методи контролю

Поточний контроль включає:

- контроль за систематичністю та активністю роботи на семінарських заняттях;
- контроль за рівнем засвоєння у вигляді контрольних завдань;
- контроль за виконанням ІНДЗ.

Підсумковий контроль рівня знань студентів здійснюється під час екзамену.

11. Критерії оцінювання результатів навчання

Семестровий іспит – це форма підсумкового контролю засвоєння студентом знань теоретичного і практичного матеріалу з окремої навчальної дисципліни за навчальний семестр, який проводиться як контрольний захід.

Студент вважається допущеним до іспиту з дисципліни, якщо він виконав завдання всіх практичних занять і успішно атестувався протягом семестру.

При оцінці знань студента враховується грамотність, логічність і чіткість відповіді, знання і вміння працювати з текстами.

В УДПУ імені Павла Тичини використовується накопичувальна (100-бальна) система оцінювання сформованих компетентностей.

Заходи з оцінювання результатів навчання студента включають:

- поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення практичних занять та оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 60 балів);
- індивідуальне навчально-дослідне завдання (максимально 30 балів),
- підсумковий контроль (екзамен) (максимально 10 балів).

На практичному занятті здобувач може отримати максимальнo 4 бали, а саме: за роботу на практичному занятті (максимально 2 бали), виконання завдань самостійної роботи (максимально 2 бали)

Критерії оцінювання під час аудиторних занять

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
2 бали	Оцінюється робота здобувача, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
1 бал	Оцінюється робота здобувача, який достатньо володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу,

	послугується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неточності та помилки.
0 балів	Оцінюється робота здобувача, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, допускає істотні помилки.

Критерії оцінювання завдань самостійної роботи

К-сть балів	Критерії оцінювання
2 бали	Здобувач вищої освіти виконав усі завдання самостійної роботи, передбачені планом практичного заняття; форма здачі завдань повністю відповідає вимогам; результати самостійної роботи презентує вичерпно та впевнено, дає аргументовані та переконливі відповіді на уточнюючі запитання; в усному та писемному мовленні дотримується стилістичних, орфографічних та пунктуаційних правил.
1 бал	Здобувач вищої освіти виконав не всі завдання самостійної роботи, передбачені планом практичного заняття; форма здачі завдань не відповідає вимогам; результати самостійної роботи презентує з труднощами, не може дати відповідь на уточнюючі запитання; в усному та писемному мовленні допускаються стилістичні, орфографічні та пунктуаційні помилки.
0 балів	Здобувач не виконав завдання самостійної роботи.

Оцінювання виконання індивідуального навчально-дослідного завдання (ІНДЗ)

Оцінка з ІНДЗ є обов'язковим балом, який враховується під час підсумкового оцінювання навчальних досягнень здобувачів з дисципліни.

№ з/п	Критерії оцінювання	Кількість балів
1.	Якість оформлення ІНДЗ	0–4
2.	Логічність і послідовність викладення матеріалу	0–5
3.	Повнота розкриття теми	0–7
4.	Самостійний і творчий підхід до аналізу проблеми, яка досліджується	0–7
5.	Грамотність тексту	0–4
6.	Своєчасність здачі ІНДЗ	0–3
Загальна кількість балів		30

Здобувач має можливість перезарахувати бали (інші види робіт) за наявності результатів навчання, отриманих у неформальній освіті (стажування, тренінги, участь у конференціях, семінарах та ін.) та інформальній освіті (самоосвіта).

Інформація про ресурси для неформальної освіти, процедуру визнання результатів, отриманих у неформальній освіті, розміщена на сайті факультету соціальної та психологічної освіти (<https://cutt.ly/eZgmfn5>).

Дотримання принципів та правил академічної доброчесності передбачає самостійне виконання завдань до практичних занять, завдань самостійної роботи, завдань до ІНДЗ, підготовки до підсумкового контролю, визначених Кодексом академічної доброчесності Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини, Законом України «Про авторське право і суміжні права», методичними рекомендації щодо дотримання принципів академічної доброчесності на факультеті соціальної та психологічної освіти УДПУ імені Павла Тичини.

Критерії оцінювання результатів навчання (знань, умінь, навичок та компетентностей)

Оцінки	Теоретична підготовка	Практичні уміння і навички
Високий, А, 90 – 100, відмінно	Здобувач має глибокі, міцні і системні знання навчальної дисципліни, вміє синтезувати знання із окремих тем; використовує здобуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях, здатний вирішувати проблемні питання. Відповідь Здобувача відрізняється точністю формулювань, логікою, системністю узагальненості знань.	Здобувач самостійно орієнтується в потоці інформації з дисципліни; здатний проаналізувати й узагальнити отриманий результат. При підготовці до практичних занять Здобувач дотримується всіх вимог, передбачених програмою курсу. Крім того, його дії відрізняються раціональністю, вмінням оцінювати помилки й аналізувати результати.
Вище середнього, середній В, С, 75 – 89; дуже добре, добре	Здобувач знає і може самостійно визначити основні ідеї і категорії навчальної дисципліни; може синтезувати знання із окремих тем, давати точні формулювання. Здобувач може самостійно застосовувати знання в стандартних ситуаціях, його відповідь логічна, але розуміння не є узагальненим.	Здобувач самостійно виконує завдання, передбачені програмою дисципліни, володіє базовими навичками обґрунтувати застосування основних положень курсу, пов'язати їх із власною дослідницькою та професійною діяльністю, але не завжди здатний провести аналіз і узагальнення результату. При виконанні завдань практичних занять

		Здобувач може самостійно виконати роботу в повному обсязі й зробити правильні висновки
Достатній, Д, Е, 61 – 74, задовільно, достатньо	Здобувач відтворює основні поняття і визначення курсу, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати з допомогою викладача основні положення навчальної дисципліни; допускає неточні і не повні відповіді, не чітко їх формулює, робить окремі помилки у відповіді, але може їх усунути під керівництвом викладача, недостатньо володіє термінологією.	Здобувач може виконувати найпростіші завдання, але не спроможний самостійно висвітлити загальні питання; робить висновки, але не розуміє як застосувати теоретичний матеріал у науково-дослідницькій та професійній діяльності.
Початковий, Fx, F 1 – 60, незадовільно	Відповідь здобувача при відтворенні навчального матеріалу елементарна, фрагментарна, зумовлена нечіткими уявленнями щодо курсу, який вивчається. У відповіді цілком відсутня самостійність. Здобувач знайомий лише з деякими основними поняттями та визначеннями курсу, з допомогою викладача може сформулювати лише деякі основні положення.	Допускає істотні помилки, невпевнено, з великими утрудненнями виконує практичні завдання.

12. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (денна форма навчання)

Модуль 1															Модуль 2 (ІНДЗ)	Підсумковий контроль	Сума
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2				Змістовий модуль 3		Змістовий модуль 4		Зміст. мод. 5			
T ₁	T ₂	T ₃	T ₄	T ₅	T ₆	T ₇	T ₈	T ₉	T ₁₀	T ₁₁	T ₁₂	T ₁₃	T ₁₄	T ₁₅			
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	30	10	100

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	відмінно	зараховано
82-89	добре	
75-81		
69-74		
60-68	задовільно	не зараховано з можливістю повторного складання
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	
1-35	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Рекомендована література

Основна:

- Філософія науки : підручник / за ред. І. С. Добронравової. Київ : Нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, 2018. 255 с.
- Філософія освіти і науки : навч. посіб. / відп. ред.: І. С. Алексейчук, Л. І. Мозговий ; Ін-т філософії ім. Г. С. Сковороди НАН України . Слов'янськ : Вид-во Маторіна Б. І., 2019. 365 с.
- Кравчук Л. В. Філософія і методологія науки : посібник. Тернопіль : ТНМУ : Укрмедкнига, 2019. 271 с.
- Кузь О. М., Чешко В. Ф. Філософія науки : навч. посіб. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. 172 с.
- Штанько В. І. Філософія і методологія сучасної науки : підруч. для аспірантів усіх спец. Харків : ХНУРЕ, 2017. 177 с.
- Семенюк Е., Мельник В. Філософія сучасної науки і техніки : підручник. Вид. 3-тє, випр. та допов. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2017. 364 с.
- Ханстантинов В. О. Філософія науки : курс лекцій. Миколаїв : МНАУ, 2017. 188 с.

8. Філософія науки. Етика та методологія наукового дослідження : навч.- метод. посіб. для підготовки докторів філософії / І. Г. Утюж та ін. Запоріжжя : ЗДМУ, 2018. 76 с.

9. Мартиненко Л. Б., Гончарова О. В. Філософія педагогічної культури : навч.-метод. посіб. Умань : ВПЦ «Візаві», 2018. 302 с.3.

Допоміжна:

1. Абрамович С.Д. Релігієзнавство: Підручник. - К.: Дакор, 2004. - 508 с.

2. Андрущенко В.П., Михальченко М.І. Сучасна соціальна філософія. – К.: „Генеза”, 1996. – 558 с

3. Бертран Рассел. Історія західної філософії. – К.: „Основи”, 1995. – 759с.

4. Бичко А.К., Бичко І.В., Табачковський В.Г. Історія філософії: Підручник. – К.: Либідь, 2001. – 408 с.

5. Брайєн Девіс. Вступ до філософії релігії. – К.: „Основи”, 1996. – 269 с.

6. Брайчевський М.Ю. Утвердження християнства на Русі. - К.: Наук, думка, 1988. - 259 с.

7. Габріелян О.А., Кальной І.І., Цветков О.П. Філософія історії. – К.: Академвидав, 2010. – 216 с.

8. Горський В.А. Адвентизм: історія і сучасність. - К.: Знання, 1987. - 47 с.

9. Дротянко Л.Г. Філософія наукового пізнання : підруч. / Л.Г. Дротянко. – К. : Вид-во Нац. авіац. ун-ту «НАУ-друк», 2010. – 224 с.

10. Етика: Навч. посібн. / За ред. проф. В.О.Лозового. – К.: Юрінком Інтер, 2002. – 224 с.

11. Калінін Ю.А., Харьковщенко Є.А. Релігієзнавство: Підруч. - К.: Наук, думка, 1998.

12. Левчук Л.Т., Панченко В.І., Оніщенко О.І., Кучерюк Д.Ю. Естетика: Підручник./ Л.Т. Левчук (заг. ред.). – 2-е вид., доп. і перероб. – К.: Вища школа, 2006. – 436 с.

13. Лубський В.І. Релігієзнавство. - К.: Вілбор, 1997. - 480 с.

14. Петрушенко В.Л. Філософія: Курс лекцій: Навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти III–IV рівнів акредитації. – 3-тє видання, перероб. і доповн. – Львів:Новий Світ, 2000, "Магнолія плюс", 2006. – 506 с.

15. Причепій Є. М., Черній А.М., Чекаль Л.А. Філософія: посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К.:Видавничий центр «Академія», 2009. – 592 с.

16. Релігієзнавство: Підруч. - К.: Видав, центр «Академія», 2000. - 407 с.

17. Русин М.Ю., Огородник І.В. Історія української філософії. – К.: Академвидав, 2008. – 624 с.

18. Тофтул М.Г. Логіка: Посібник для студентів ВНЗ. - К., 2002.

19. Шепетяк Олег, Шепетяк Оксана. ФІЛОСОФІЯ: Підручник. – Львів: Місіонер, 2020. – 784 с.
20. Щерба С.П. Філософія. –К.: Кондор, 2007. – 452 с.
21. Філософія: підручник / В.С. Бліхар, М.М. Цимбалюк, Н.В. Гайворонюк, В.В. Левкулич, Б.Б. Шандра, В.Ю. Свищо. Вид. 2-ге, перероб. та доп. Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2021. – 440 с.
22. Філософія: підручник для студентів і курсантів вищих закладів освіти III-IV рівнів акредитації / авт.кол.; за ред. О. В. Рябіної, Л. І. Юрченко. – Харків: Видавництво Іванченка І.С., 2021. – 286 с.

14. Інформаційні ресурси

1. *www.mon.gov.ua – веб-сторінка Міністерства освіти і науки України*
2. *www.nbuv.gov.ua – веб-сторінка бібліотеки ім.Вернадського*
3. *http://udpu.org.ua/viewpage.php?page_id=79 – електронні ресурси наукової бібліотеки УДПУ ім. Павла Тичини*